

СИЛАБУС
освітнього компоненту ОК 1
(умовне позначення ОК в освітній програмі (ОП))

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Назва дисципліни:	Методологія та організація наукових досліджень
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 Менеджмент
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	Менеджмент організацій і адміністрування
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2962
Рік навчання:	1й
Семестр:	2й (весняний)
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра менеджменту
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Криворучко Оксана Миколаївна, д-р. екон. наук, професор
Контактний телефон:	+097-330-39-07
E-mail:	oksana_kryvoruchko@i.ua

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є викладання дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є формування компетентності щодо оволодіння базовою системою знань з методології, методики та організації наукової діяльності у здобувачів для забезпечення їхньої професійної соціалізації як науковців.

Предмет: система загальних принципів і підходів наукового пізнання, технології пізнання, методологічні та організаційні підходи до виконання наукових досліджень в сфері менеджменту.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомити студентів з історією розвитку науки, організаційною структурою науки в Україні;
- сприяти формуванню у студентів навичок здійснення наукових досліджень шляхом загальнонаукових і спеціальних методів пізнання;
- підготувати студентів до практичного використання знань, здобутих у результаті теоретичних досліджень

Передумови для вивчення освітнього компоненту: ОК 4 Менеджмент організацій і бізнес-адміністрування. ОК7 Інформаційні системи і технології в менеджменті.

Компетентності, яких набуває здобувач вищої освіти:

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК 7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, у тому числі у відповідності до міжнародних стандартів;

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, ухвалювати управлінські рішення та забезпечувати умови їх реалізації;

СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком;

СК 11. Здатність критично аналізувати, вдосконалювати та впроваджувати ефективні практики адміністрування в контексті логістичної діяльності підприємства для досягнення оптимальних результатів діяльності підприємства транспортно-логістичної сфери;

СК 13. Здатність розробляти та впроваджувати логістичне управління, а також оптимізувати матеріальні, інформаційні та фінансові потоки для сталого економічного розвитку підприємств автомобільного транспорту.

Результати навчання:

ПРН-1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

ПРН-2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

ПРН-11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;

ПРН-14. Мати глибоке розуміння принципів управління підприємствами транспортно-логістичної сфери та вміти ефективно керувати, планувати, проводити аналітичні та наукові дослідження тенденцій розвитку підприємств автомобільного транспорту та інших суб'єктів транспортно-логістичної діяльності.

Таблиця 1 – Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Історико-філософські засади наукового пізнання	2	1
	ПЗ Місце наукових досліджень в системі менеджменту	2	-
	СР Виникнення та еволюція науки. Теоретичні та методологічні принципи науки.	7	10
2	ЛК Методологія та методика наукової роботи	2	-
	ПЗ Методологічні основи та методи наукових досліджень	2	-
	СР Особливість теоретичного дослідження. Порядок використання методів при здійсненні наукового дослідження.	7	10
3	ЛК Методологія та методика наукової роботи	2	1
	ПЗ Ключовий понятійно-категорійний апарат наукових досліджень	2	-
	СР Наукове планування як метод соціально-економічних досліджень	8	10
4	ЛК Наукове дослідження та технологія дослідницької роботи	2	-
	ПЗ Організація наукових досліджень в системі менеджменту. Системний підхід в науці	2	1
	СР Інформаційне забезпечення наукового дослідження. Поняття «Наукова інформація» та її функції. Види джерел інформації.	8	10
5	ЛК Організація наукової діяльності та наукових досліджень	2	1
	ПЗ Кейс-ситуації та їх вирішення як метод наукового дослідження	2	1
	СР Вітчизняний та зарубіжний досвід організація наукової діяльності.	7	10
6	ЛК Наукові публікації. Використання спеціалізованих видавничих систем	2	1
	ПЗ Науковий апарат магістерської роботи. Діагностичні методики студентського наукового дослідження	2	1
	СР. Провідні міжнародні наукові видавництва – Elsevier, Springer, Willey, Francis&Taylor та ін. Індекс Гірша (H-index). ORCID (Open Researcher and Contributor ID) – єдиний міжнародний реєстр науковців. ResearcherID - система реєстрації та ідентифікації авторів наукових робіт.	7	10
7	ЛК. Наукометрія - як критерій оцінки результатів наукової діяльності	2	-
	ПЗ Оформлення наукової продукції (результатів досліджень)	2	-
	СР. Вибір методів дослідження. Етапи роботи, календарний план роботи. Попередній та остаточний план наукового дослідження, план-проспект наукового дослідження.	7	10
8	ЛК. Кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти	2	-
	ПЗ Підготовка наукової статті	2	-
	СР. Наукове дослідження здобувача вищої освіти: організація та виконання	7	12
Разом	ЛК	16	4
	ПЗ	16	4
	СР	58	82

Індивідуальне науково-дослідне завдання:

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ) обов'язкові до виконання кожним студентом. Максимальна кількість балів за ІНДЗ - 20 балів.

ІНДЗ може бути виконано у таких формах (на вибір студента):

1. Написання та опублікування тез / статті у збірнику матеріалів конференції / збірнику наукових праць, з проблеми, до якої здобувач виявив особливий пізнавальний інтерес - до 20 балів.

Тему тез / статті, здобувач вищої освіти визначає самостійно в межах курсу та узгоджує з викладачем.

2. Анотування наукових праць. Одна анотація - до 5 балів. Максимум - 4 анотації.

3 теми/ питання/ проблеми курсу обрати наукову статтю у фаховому виданні з менеджменту і зробити розгорнуту анотацію (три сторінки друкованого тексту, 14 шт., 1,5). В анотації проаналізувати:

- актуальність теми дослідження;
- ступінь висвітлення останніх досліджень і публікацій;
- відповідність мети й теми, теми і змісту;
- ступінь досягнення мети і повноту висвітлення теми;
- відповідність висновків змісту;
- коректність цитувань, посилань, використання джерел;
- доцільність обраної методології дослідження;
- логічність і переконливість наукової аргументації;
- мову викладу.

3. Складання бібліографічного опису наукової літератури (монографії, статті у фахових виданнях з менеджменту; останні 5 років видання) з теми/ питання/ проблеми курсу. 1 джерело - 1 бал.

Методи навчання:

1) словесні:

1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;

1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;

2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій

3) практичні:

3.1 традиційні: практичні заняття, семінарські заняття;

3.2 інтерактивні (нетрадиційні): «круглий стіл», аналіз реальних проблем, метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Конкретизація, деталізація критеріїв та системи оцінювання з урахуванням специфіки освітнього компоненту здійснюється на основі загальних критеріїв, наведених у СТВНЗ 7.1-02:2018 «Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Ychebotdel/norm_dok/stvnz_7_1_02.pd)

f) та СТБНЗ СТБНЗ-90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_90.1-022.pdf).

Поточна успішність

Поточний контроль реалізується у формі контролю засвоєння лекційного матеріалу, виконання практичних занять (або участі у семінарських заняттях), результатів тестування за темами та виконання завдань самостійної роботи. Здобувач накопичує бали протягом семестру.

Для визначення рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу використовується така схема розподілу балів за видами робіт:

Таблиця 2 – Розподіл балів з дисципліни за 100-бальною шкалою

Види робіт за темами	Розподіл накопичувальних балів за темами								Оцінка в балах
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
1. Поточний контроль									
Опрацювання лекції	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Виконання та захист практичного (семінарського заняття)	3	3	3	3	3	3	3	3	24
Завдання на самостійне опрацювання (тестування, опитування, творчі завдання)	5	5	5	5	5	5	5	5	40
Максимальна оцінка за темою	9	9	9	9	9	9	9	9	72
2. Виконання індивідуального науково-дослідного завдання	Індивідуальне науково-дослідне завдання (звіт, наукова стаття, тези та участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт та ін.)								20
3. Додаткові мотиваційні бали	Сертифікат курсу з академічної доброчесності або участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених								8
Підсумковий семестровий контроль (залік)	за результатами поточного контролю								
Оцінка з дисципліни									100

Підсумкове оцінювання

1 Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі заліку.

2 Здобувач вищої освіти отримує залік з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Студент, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин), а отже, не мав поточних оцінок, має право пройти поточний контроль під час консультацій.

3 Результат навчання оцінюється:

- за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 3;
- за 100-бальною шкалою відповідно до таблиці 4.

Таблиця 3 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	не зараховано

Таблиця 4 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно	Зараховано	D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
60–66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових

та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85.1-02.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).

– у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;

– списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Базова література

1.1. Бхаттачарджи А. Методологія і організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках / Бхаттачарджи А., Ситник Н. І. : навч. посіб. Київ, 2016. 159 с.

1.2. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / В. М. Михайлов [та ін.]. Харків: ХДУХТ, 2016. 220 с.

1.3. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

1.4. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

1.5. Prathapan K. Research Methodology for Scientific Research. / K. Prathapan. Dreamtech Press, 2019. 272 p.

1.6. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

1.7. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В. С. Антонюк, Л. Г. Полонський, В. І. Аверченков, Ю. А. Малахов. Київ: НТУУ «КПІ», 2015. 276 с.

Допоміжна література

2.1. 7 сходинок підготовки успішної дисертації. Монографія/ Старростіна А. О., Кравченко В. А., Нагачевська Т. В./ за заг. ред. проф. Старростіної А. О. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: «НВП «Інтерсервіс», 2019. 302 с.

2.2. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / Марта Мальська, Наталія Паньків. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.

2.3. Using the elements from a fuzzy sets theory in the process of diagnosing the loyalty of consumers of motor transport services / Fedotova I., Kryvoruchko O., Shynkarenko V., Bocharova N., Sotnychenko L., Dimitrakieva S. - Eastern-European

journal of enterprise technologies. 2019. № 3/3 (99). P. 39-49. DOI: 10.15587/1729-4061.2019.169079 (Scopus)

2.4. Marketing aspects of innovative development of business organizations in the sphere of production, trade, transport, and logistics in VUCA conditions/ Nadezhda Popova, Andrii Kataiev, Anna Nevertii, Oksana Kryvoruchko, Ruslan Skrynkovsky. Estudios de Economia Aplicada. Vol 38, No 3 (1) (2020)

2.5. Криворучко О.М. Модель аналізу результативності логістичної діяльності. *Економіка транспортного комплексу: збірник наукових праць*. Х.: ХНАДУ, 2020. Вип. 36. С.129-140.

3. Додаткові джерела:

3.1. Дистанційний курс: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2962>

3.2. Безкоштовна бібліотека. URL: <http://www.management.com.ua>.

3.3. Бібліотека наукових праць провідних видавництв. URL: <https://link.springer.com/>; www.emeraldinsight.com/md.htm; www.interscience.wiley.com

3.4. Навчальні матеріали онлайн. URL: <https://pidru4niki.com/menedzhment/>; <https://pidru4niki.com/ekonomika/>.

3.5. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/901>.

3.6. Освіта.ua. Менеджмент. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/>.

3.7. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.

3.8. Предмет методології науки [Електронний ресурс]. URL: https://stud.com.ua/29019/filosofiya/predmet_metodologiyi_nauki.

3.9. Класифікація похибок [Електронний ресурс]. URL: https://studopedia.com.ua/1_125329_klasifikatsiya-pohibok.html.

3.10. Елементи теорії похибок [Електронний ресурс]. URL: <https://studfile.net/preview/5082605/page:2/>.

3.11. Elsevier [Електронний ресурс]. URL: <http://www.elsevier.com>.

3.12. ORCID [Електронний ресурс]. URL: <http://www.orcid.org>.

3.13. Scopus for authors [Електронний ресурс]. URL: <https://www.scopus.com/home.uri?zone=header&origin=>

3.14. Законодавство України [Електронний ресурс]. URL: <https://rada.gov.ua/>.

3.15. Science Direct [Електронний ресурс]. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.

3.16. Фінансування наукових досліджень в Україні та світі [Електронний ресурс]. URL: <http://edclub.com.ua/analitika/finansuvannya-naukovyh-doslidzhenv-ukrayini-ta-sviti>.

3.17. Наука в університетах [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/nauka-v-universitetah>.

3.18. Академічна мобільність [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-za-kordonom/akademichnamobilnist>

3.19. Гранти [Електронний ресурс]. URL: <http://zrda.org/grants/>.

Розробник силабусу навчальної
дисципліни, д-р. екон. наук, проф.

Оксана КРИВОРУЧКО

Гарант ОП, д-р. екон. наук, доц.

Ірина ФЕДОТОВА

Завідувач кафедри
менеджменту, д-р. екон. наук, проф.

Оксана КРИВОРУЧКО